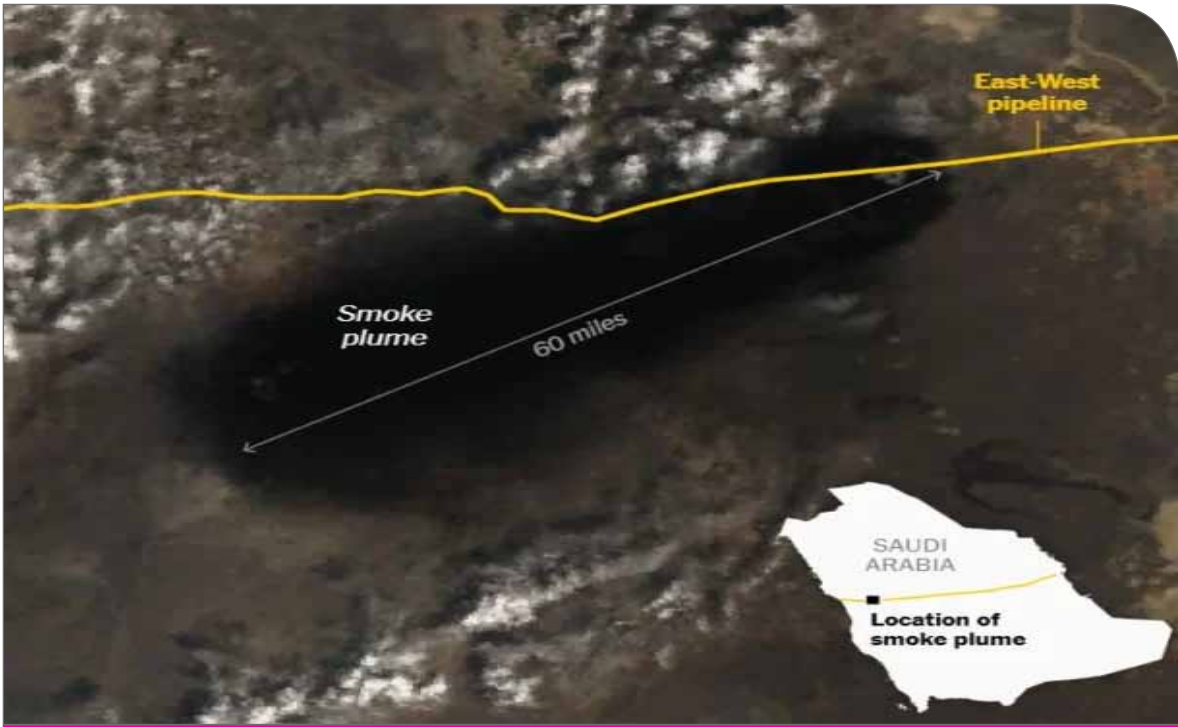




تسلط حوثی‌ها بر جزیره پریم و بندر مخا گلوگاه دوم صادرات نفت را ناامن کرد

طوفان در دهانه دریای سرخ

تصرف جزیره پریم و بندر مخا توسط حوثی‌ها، نفوذ ایران بر دو گلوگاه اصلی انتقال نفت در هرمز و باب‌المندب را تقویت کرده و تهدیدی تازه برای کشتیرانی

و بازار جهانی انرژی ایجاد کرده است. دو مقام دولت یمن روز جمعه اعلام کردند که حوثی‌های حامی ایران، پس از چند روز درگیری شدید، جزیره‌ای را در یکی از

گلوگاه‌های دریای سرخ به تصرف خود درآورده‌اند؛ اقدامی که به ایران و متحدانش امکان می‌دهد بر دو مسیر اصلی انتقال نفت از خاورمیانه نفوذ بیشتری داشته باشند.

ضربه سخت به ریاض

مهم به عربستان سعودی وارد کرد؛ کشوری که بخش عمده نفت خود را از مسیر دریای سرخ صادر می‌کند. وزارت خارجه عربستان اعلام کرد این خط لوله روز پنج‌شنبه هدف حمله پهپادهایی قرار گرفته که از عراق به پرواز درآمده بودند.

نیویورک تایمز در این باره نوشت: تصرف جزیره پریم همزمان با موضع رسمی عربستان سعودی مبنی بر تعطیلی یک خط لوله حیاتی نفت رخ داد؛ آن هم یک روز پس از آنکه نیروهای حوثی شهر بندری راهبردی مخا در یمن را به سرعت تصرف کردند. هر دو تحول، ضربه‌ای

بازارها دوباره لرزید

به گزارش تجارت نیوز، همزمان یک مقام ارشد دولت آمریکا نیز در باره گفت: «ایالات متحده بر حفاظت از منافع اصلی امنیت ملی خود، از جمله تضمین آزادی کشتیرانی در دریای سرخ، متمرکز است.» این مقام افزود: «ما در گفت‌وگویی مستمر با عربستان سعودی و دولت جمهوری یمن با محور ثبات منطقه‌ای هستیم.» در ماه ژوئیه، همزمان با تشدید تنش‌ها میان عربستان سعودی و حوثی‌ها، این گروه اعلام کرد که کشتی‌های سعودی را در دریای سرخ محاصره خواهد کرد؛ اقدامی که به افزایش فشار بر قیمت نفت انجامید. گسترش درگیری‌ها در خاورمیانه طی روزهای اخیر قیمت نفت را افزایش داده است. قیمت نفت برنت، شاخص بین‌المللی بازار، روز پنج‌شنبه از ۱۰۹ دلار به ازای هر بشکه عبور کرد. قیمت نفت روز جمعه کاهش یافت و به حدود ۱۰۴ دلار رسید، اما همچنان در بالاترین سطح خود از ماه ژوئیه قرار دارد.

برگ برنده تهران

تنش‌ها در حالی اوج گرفته که روز جمعه وزارت خارجه ایران نیز در بیانیه‌ای از حوثی‌ها حمایت کرد. این وزارت‌خانه اعلام کرد: «جمهوری اسلامی ایران بار دیگر بر موضع اصولی و مستمر خود درباره ضرورت احترام به استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی یمن تاکید می‌کند.» سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز به رسانه‌های این کشور گفت که «برنامه‌ریزی‌هایی» برای برگزاری مذاکراتی در عمان میان ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس در روز دوشنبه در جریان است؛ مذاکراتی که قرار است به «مسائل منطقه‌ای» از جمله تنگه هرمز بپردازد. مقام‌های عمانی بلافاصله درباره این موضوع اظهارنظر نکردند. یحیی سریع، سخنگوی نظامی حوثی‌ها، به‌طور صریح اعلام نکرد که این گروه جزیره پریم را تصرف کرده است. با این حال، او در بیانیه‌ای مدعی شد که «دشمن سعودی» — که ظاهراً منظور نیروهای همسو با دولت یمن است — از بیش از پنج هزار کیلومتر مربع، معادل حدود دو هزار مایل مربع، از اراضی این کشور بیرون رانده شده است. سریع همچنین گفت کشتیرانی برای تمامی شرکت‌ها، به‌جز شرکت‌های سعودی، امن است. عربستان سعودی تاکنون به‌طور رسمی درباره تصرف جزیره پریم اظهارنظر نکرده است. با این حال، روز جمعه به نظر می‌رسید نیروهای دولت یمن از آغاز یک ضدحمله هوایی خبر داده‌اند و از غیرنظامیان خواسته‌اند از جاده‌های متصل‌کننده نزع به مخا و همچنین مخا به ذباب دوری کنند؛ ذباب دقیقاً در ساحل تنگه باب‌المندب قرار دارد. حوثی‌ها طی هفته‌های گذشته حملات پراکنده‌ای را علیه عربستان سعودی، از جمله تاسیسات انرژی این کشور، انجام داده‌اند. مقام‌های سعودی این هفته اعلام کردند که حملات حوثی‌ها در مناطق جنوبی عربستان به زخمی شدن ۷۳ غیرنظامی منجر شده است.



پاشنه آشیل نیروهای مخالف حوثی‌ها

فارع المسلمی، کارشناس یمن در موسسه چتم‌هاوس، گفت: «آنها سلاح‌های جدید ساختند. ساختار نظامی خود را بازسازی کردند. آنها با افزایش مالیات و نسخه‌ای بسیار کارآمدتر از حکومت ایجاد کردند.» همزمان، به گفته هشام العمیسی، مشاور ارشد مسائل یمن در موسسه اروپایی صلح، درخواست‌های دولت یمن برای دریافت مهمات بیشتر، فناوری‌های مقابله با پهپاد، پوشش هوایی و حمایت اطلاعاتی از جامعه جهانی، عمدتاً بی‌پاسخ مانده است. تلاش عربستان سعودی برای یکپارچه کردن نیروهای نظامی فعال در یمن نیز که به دلیل اختلافات منطقه‌ای و رقابت‌های داخلی پراکنده شده‌اند، با مشکلات جدی روبه‌رو بوده است. ابراهیم جلال، پژوهشگر یمنی و مشاور سیاست‌گذاری، گفت حوثی‌ها «زمانی را انتخاب کردند که می‌توانستند از این نیروهای پراکنده بهره بگیرند». به گفته العمیسی، مجموعه این عوامل در کنار یکدیگر شرایطی را ایجاد کرد که می‌توان آن را یک «طوفان کامل» دانست.

نه ترامپ به بن سلمان

این نشریه در ادامه آورد: تصرف این جزیره پس از درگیری‌های شدید زمینی در یمن رخ داد؛ جایی که حوثی‌ها در یک پیشروی برق‌آسا، نیروهای همسو با دولت یمن را که از سوی عربستان سعودی حمایت می‌شوند و دولت مورد شناسایی جامعه بین‌المللی هستند، هدف قرار داده‌اند. به گفته تحلیلگران، عربستان سعودی طی این مدت بارها شاهد حملات حوثی‌ها به نفتکش‌ها و تاسیسات انرژی خود بوده؛ هرچند رهبران این کشور تلاش کرده‌اند از ورود به جنگی مستقیم با این گروه اجتناب کنند.

به گفته مقام‌هایی که از این گفت‌وگوها مطلع هستند، محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی، در تماس‌های تلفنی این هفته با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، درباره تشدید تنش‌ها در یمن گفت‌وگو کرده و از ایالات متحده خواسته است علیه حوثی‌ها دست به اقدام نظامی بزند. این مقام‌ها گفتند ترامپ به او اعلام کرده که حاضر به چنین اقدامی نیست.

با این حال، ترامپ به ولیعهد سعودی که عملاً رهبر عربستان است، گفته که آمریکا همچنان به ارائه کمک‌های اطلاعاتی و پشتیبانی در زمینه تعیین اهداف ادامه خواهد داد.

وقتی معادلات تغییر می‌کند

در همین راستا احمد ناجی، تحلیلگر ارشد مسائل یمن در گروه بین‌المللی بحران، تصرف جزیره پریم توسط حوثی‌ها را یک «تغییر بنیادین در معادلات» توصیف کرد؛ اقدامی که به این گروه امکان می‌دهد کشتیرانی در دریای سرخ را آسان‌تر بی‌ثبات کند. او گفت: «در گذشته آنها نااطمینانی ایجاد می‌کردند، اما «اکنون همه‌چیز در اطراف باب‌المندب، از سرزمین اصلی گرفته تا جزایر، تحت کنترل این گروه است.»

دولت عربستان سعودی روز جمعه اعلام کرد یک خط لوله راهبردی که نفت را از سراسر این کشور به بنادر آن در دریای سرخ منتقل می‌کند نیز روز پنج‌شنبه «هدف چندین حمله» قرار گرفته و این خط لوله «به‌عنوان اقدامی احتیاطی» متوقف شده است. وزارت خارجه عربستان گفت این حملات به زخمی شدن شماری از افراد منجر شده، اما مشخص نکرد که کدام گروه مسئول این حملات بوده است. گروه‌های حامی ایران از خاک عراق ظاهراً این حملات را انجام دادند.

دفتر نخست‌وزیری عراق روز جمعه در بیانیه‌ای این حملات را محکوم کرد و گفت تحقیقاتی درباره نحوه وقوع آنها آغاز خواهد شد. در این بیانیه همچنین آمده که فرمانده نظامی مسئول استان جنوبی میسان، جایی که حملات از آنجا آغاز شده، برکنار شده است.

تصاویر ماهواره‌ای که روز جمعه به دست نیویورک‌تایمز رسید، ستونی از دود سیاه به طول بیش از ۶۰ مایل را نشان می‌داد که از منطقه‌ای در نزدیکی خط لوله به آسمان برخاسته؛ خط لوله‌ای که به عربستان سعودی امکان می‌دهد تنگه هرمز را دور بزند.



عملیاتی پر حاشیه

روز جمعه، شبکه تلویزیونی «المسیره» که تحت کنترل حوثی‌هاست، اعلام کرد عربستان سعودی دو مرحله حمله هوایی به بندر مخا انجام داده است. مرکز ارتباطات بین‌المللی دولت عربستان بلافاصله به درخواست اظهارنظر درباره این ادعا پاسخ نداد. مشخص نیست حوثی‌ها دقیقاً چه زمانی به این جزیره رسیده‌اند. مقام‌های یمنی به شرط فاش نشدن نامشان با رسانه‌ها گفت‌وگو کردند، زیرا اجازه اظهارنظر رسانه‌ای نداشتند. سخنگوی دولت یمن نیز بلافاصله به درخواست اظهارنظر پاسخ نداد. حوثی‌ها و دولت یمن از سال ۲۰۱۴ در جنگ بوده‌اند؛ سالی که این گروه صنعا، پایتخت یمن، را تصرف کرد. اندکی بعد، ائتلاف نظامی به رهبری عربستان سعودی کارزار بمباران یمن را برای بازگرداندن دولت به قدرت کلید زد؛ اقدامی که این کشور فقیر را وارد جنگی ویرانگر کرد. آتش‌بس شکننده‌ای که در سال ۲۰۲۲ برقرار شده بود، طی ماه‌های اخیر از هم گسیخته است. به گفته سازمان بین‌المللی مهاجرت، نهاد وابسته به سازمان ملل متحد، از زمان تشدید شدید درگیری‌ها در یمن در هفته گذشته، دست‌کم ۴۶ هزار نفر آواره شده‌اند. تحلیلگران می‌گویند سرعت پیشروی اخیر حوثی‌ها چشمگیر بوده، اما اصل این عملیات نظامی لزوماً غافلگیرکننده نبود. کارزار بمباران عربستان سعودی در نهایت نتوانست حوثی‌ها را از مواضع خود عقب براند. به گفته تحلیلگران، آتش‌بس سال ۲۰۲۲ به این گروه فرصت و قلمرو کافی داد تا خود را برای یک عملیات نظامی بزرگ آماده کند.